

« zurück blättern vor »

SZURGAĆ v. imp., ab 1689. 1) ‘etw. Hartes über eine harte oder rauhe Oberfläche bewegen und so ein charakteristisches Geräusch erzeugen’ – ‘przesuwać czymś twardym po twardej lub chropowatej powierzchni, powodując charakterystyczny dźwięk’: (1689) 1693 Haur Sk. 78, L *Pilnować trzeba, żeby kosiarze częstym osetkami szurganiem i ocieraniem kosy, czasu nie mitrężyli.* ◦ 1911 Strug Ojc. 68, DOR *Wiedział, że niebawem w czarnej alei rozlegną się ciężkie, szurgające kroki dwojga starych.* ◦ †1916 Sw *Godni kawalerowie, szurgając wciąż nogami, trącali go jednocześnie.* ◦ (1937) 1946 Bogusz.Polon. II 97, DOR *Rudolf Wenzel z drugiej klasy grzecznie szurga nogą, cmoka starą panią w pomarszczoną rękę.* ◦ 1948 Grabs.Konf. II 25, DOR *Ciężkie buciska niemilo szurgaty po chodniku.* – L, SWIL (prze.), Sw, DOR. 2) ‘jmdn. geringschätzen, mißachten’ – ‘pomiać kimś, lekceważyć kogoś’: SWIL (prze. fig.), Sw (przen. m.u.). ◦ **Etym:** 1) mhd. *schurgen* v., ‘Anstoß geben’, KLU, nur für Inh. 1. 2) nhd. *schürgen* v., ‘schieben, stoßen, treiben’, GRI, nur für Inh. 1. ◦ **Konk:** †*szurać*. ◦ **Der:** *szurgot* subst. m., ‘geräuschvolle Bewegung; schlechte Ware, Lumpen; verwerflicher Mensch’, 1765–1784 Mon. 71 705, L, zuerst geb. BAN; *szurgotać* v. pf., vor 1812 L s.v. *szurgot*: *szurgot* – *czym szurgotaia, pomiotło, etwas Verworfenes; brak, Auswurf*. Zuerst geb. L, nur für Inh. 1; *poszurgać* v. pf., zuerst geb. Sw, nur für Inh. 1; *szurkot* subst. m., [hapax] (1936) 1948 Zar.Ludzie 10, DOR, zuerst geb. DOR, nur für Inh. 1. ♦ Sw hat *szurgać* und *szurgotać* unter dem Stichwort *szurać, szurgot* (definiert als *szurgotanie*), jedoch als getrennten Eintrag, mit den Varianten *hurgot* und *hurkot*. Die Bedeutungsentwicklung seit 1689 ist, in Ermangelung an Belegen, unklar. Die Beziehung zwischen †*szurać, szurgać, szurgot, hurgot* usw. müßte anhand zahlreicherer Belege untersucht werden.

« zurück blättern vor »